

RAMMEPLAN FOR VIDEREUTDANNING I ANESTESISYKEPLEIE

**Fastsatt 1. desember 2005 av
Utdannings- og forskningsdepartementet**

RAMMEPLAN MED FORSKRIFT FOR VIDEREUTDANNING I ANESTESISYKEPLEIE

INNHold

FORORD.....	3
Begrunnelse for nasjonale rammeplaner.....	3
Rammeplaners funksjon.....	3
1 INNLEDNING.....	4
2 ANESTESISYKEPLEIE - FAG OG YRKE.....	5
2.1 Kompetanseområder.....	5
2.2 Pasientmålgruppe.....	6
2.3 Arbeidssteder.....	6
3 MÅL FOR UTDANNINGEN.....	7
4 INNHold.....	8
4.1 Hovedemne 1 - Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner*.....	9
Delemne 1A - Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom*.....	10
Delemne 1B - Kompetanse- og fagutvikling *.....	10
Delemne 1C - Etikk *.....	10
Delemne 1D - Rammevilkår, organisering, ledelse og miljø*.....	10
4.2 Hovedemne 2 - Medisinske og naturvitenskapelige emner.....	11
Delemne 2A - Fysiologi og patofysiologi**.....	11
Delemne 2B - Farmakologi**.....	12
Delemne 2C - Mikrobiologi**.....	12
Delemne 2D - Medisinsk utstyr**.....	12
Delemne 2E - Intensivmedisin og kirurgi.....	12
Delemne 2F - Anestesiologi.....	12
4.3 Hovedemne 3 - Anestesisykepleie som fag og yrkesutøvelse.....	13
Delemne 3A - Den akutt og/eller kritisk syke pasient og pasienter som skal ha anestesi.....	13
Delemne 3B - Anestesisykepleie, ansvar og kompetanseområde.....	14
5 ARBEIDSFORMER.....	14
5.1 Generelt om arbeidsformer.....	14
5.2 Praksisstudier.....	15
6 KRAV TIL UNDERVISNINGSPERSONALET.....	16
7 SAMARBEID MELLOM HØGSKOLE OG OPPDRAGSGIVER.....	16
FORSKRIFT TIL RAMMEPLAN FOR VIDEREUTDANNING I ANESTESISYKEPLEIE.....	18

FORORD

Begrunnelse for nasjonale rammeplaner

På bakgrunn av drøftinger og utredning om videreutdanning i helse- og sosialfagene er det vedtatt at det skal utarbeides rammeplaner for sentrale videreutdanninger.

Slik situasjonen er i dag har en del videreutdanningstilbud et nærmest sammenfallende innhold til tross for forskjellige betegnelser, mens innholdet i mange tilbud med samme navn varierer fra høgskole til høgskole.

Rammeplaner for de vanligste utdanningene kan være gunstige styringsredskaper som samtidig forenkler godkjenningsprosedyrene og gjør kravene til videreutdanningene kjent på forhånd. På denne måten vil både studenter og arbeidsgivere i større grad kunne ha kjennskap til opptakskrav og innhold i en videreutdanning.

Premissene for utviklingen av høyere utdanning er lagt i flere offentlige dokumenter de seineste år. Når det gjelder videreutdanning i helse- og sosialfag eksplisitt, uttalte allerede St.meld. nr. 41 (1987-88) - Nasjonal Helseplan at målsetting for videreutdanning er å:

1. Sikre den enkelte nye kunnskaper
2. Tilføre helse- og sosialarbeidere kunnskaper i tråd med nye behov og målsettinger

Den peker også på at etter- og videreutdanningstilbudene bør være tverrfaglige. Brukerperspektiv og brukermedvirkning er også momenter som vektlegges sterkere enn før. Sett i sammenheng med dagens helseproblemer og sosiale utfordringer fører dette til et behov for nytenkning og tverrfaglighet både i praksisfeltet og i utdanningene. Samtidig pekes det fra noen av utdanningene på at det er viktigere at videreutdanningene gir studentene reell fordypning enn at de tilpasses flest mulig grupper av helse- og sosialarbeidere.

Rammeplaners funksjon

Rammeplaner angir målområder og bestemmer innhold i videreutdanningene og er et nasjonalt styringsmiddel. Hovedintensjonene med rammeplaner er å sikre et ensartet faglig nivå, fremme mulighetene for fleksible utdanningsløsninger og gjøre de enkelte videreutdanningene innen hvert fagområde likeverdige i hele landet.

Rammeplaner skal være med å sikre at samme videreutdanningstilbud ved forskjellige høgskoler blir enhetlige innen viktige områder. De skal også gi høgskolene frihet til faglig og pedagogisk utviklingsarbeid ut fra høgskolens lokale forutsetninger. Rammeplaner vil måtte endres dersom helse- og sosialpolitiske mål og utviklingen i

samfunnet skulle tilsi dette.

Rammeplaner skal beskrive mål, innhold, arbeidsmåter, organisering/omfang og kvalifikasjonskrav til undervisningspersonalet.

Den enkelte høgskole utarbeider en fagplan som viser hvordan høgskolen ønsker å organisere og tilrettelegge sitt utdanningsprogram innen de grenser rammeplanen fastsetter.

Fagplanen høgskolene utarbeider skal gi en nærmere beskrivelse av:

- Mål for utdanningen:
Disse skal være i samsvar med rammeplanens mål og skissere holdningskrav, kunnskapskrav og ferdighetskrav.
- Opptakskrav:
Disse skal angi om videreutdanningen krever en spesiell grunnutdanning eller om den er tverrfaglig.
- Faginnhold:
Hvilke emner og problemområder som skal omhandles i studiet og hvordan disse dekker rammeplanens mål. Studiepoengfordeling skal synliggjøres.
- Studie- og arbeidsformer:
Hvordan studiets mål oppnås gjennom studiedeltagelse og ved hjelp av pensum.
- Organisering og omfang av studiet:
Angivelse av mulighetene for heltids-/deltidsstudier og eventuelle desentraliseringsmuligheter, samt opplegg for eventuell praksis.
- Vurderingsordningen:
Sammenhengen mellom mål, innhold, studie- og arbeidsformer og den valgte vurderingsordningen. Valget av vurderingsordning skal begrunnes ut fra kravet om at studenten skal oppnå studiets mål for å bestå avsluttende eksamen.
- Krav til kvalifikasjoner hos undervisningspersonalet.

Av fagplanen skal det videre gå klart fram om studiet fyller de krav som til enhver tid er fastsatt i lover og forskrifter for spesielle videreutdanninger.

1 INNLEDNING

Ifølge St.prp. nr. 65 (1997-98) om "Omprioriteringer og tilleggsbevilgninger på statsbudsjettet" vedtok Stortinget at ansvaret for de bedriftsinterne videreutdanningene innenfor anesthesi-, operasjons-, intensiv-, barne- og kreftsykepleie skulle overføres til høgskolene.

På bakgrunn av stortingsvedtaket fra 1997 nedsatte Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet en arbeidsgruppe som skulle utrede de økonomiske, administrative og

faglige konsekvenser ved at utdanningene ble overført til høgskolesystemet. Arbeidsgruppen foreslo en utdanningsmodell hvor utdanningene blir overført til høgskolesystemet ved at de føres inn under lov om universiteter og høgskoler, men at utdanningene fortsatt skulle være fylkeskommunalt finansiert. Begrunnelsen for vedtaket om overføring til høgskolene var blant annet et ønske om å organisere utdanningene innenfor de samme faglige, juridiske og administrative rammer som andre videreutdanninger i sykepleie. Fylkeskommunal finansiering skulle bidra til å sikre nær tilknytning til praksisfeltet og god tilgang på praksisplasser.

Undervisningsplanene for de bedriftsinterne videreutdanningene har hittil vært utviklet på grunnlag av faglige retningslinjer fra Norsk Sykepleierforbund. Stortinget vedtok at videreutdanningene i anesthesi-, operasjons-, intensiv-, barne- og kreftsykepleie nå skal bygge på nasjonale rammeplaner. Dette skal sikre kvalitet og felles nasjonal standard i forhold til innhold, eksamensordninger, organisering og krav til undervisningspersonale.

Videreutdanning i kreftsykepleie er på 60 studiepoeng, mens de øvrige videreutdanningene er på 90 studiepoeng.

2 ANESTESISYKEPLEIE - FAG OG YRKE

2.1 Kompetanseområder

Anestesisykepleie er å utøve sykepleie og anesthesiologisk virksomhet på en forsvarlig og målrettet måte for å tilrettelegge for kirurgi og annen behandling. Den anesthesiologiske virksomheten er delegert av lege. Utgangspunktet for sykepleien er pasientens opplevelse og mestring av sykdom og behandling. Anestesisykepleie består videre i å kunne iverksette livreddende tiltak, det gjelder både i og utenfor sykehus.

Å gi anestesi innebærer at man må kunne identifisere og kompensere for pasientens egenomsorgssvikt. Yrkesutøvelsen krever utvidet sykepleiekunnskap og nødvendig medisinsk basiskunnskap om den akutt/kritisk syke pasient og den spesielle situasjonen pasienten befinner seg i. Anestesisykepleiefaget og -yrket innebærer forståelse for at man står i et skjæringspunkt mellom medisinsk teknologisk behandling og sykepleie hvor begge aspekter må ivaretas.

Anestesisykepleieren handler selvstendig eller i samarbeid med annet helsepersonell i akutte og/eller kritiske situasjoner. Den sykes tilstand kan endres eller forverres raskt. Dette medfører at anestesisykepleierens arbeidssituasjon kan være preget av uforutsigbarhet noe som krever evne til hyppige og raske fokusskifte. Anestesisykepleie kjennetegnes blant annet ved:

- Ivaretagelse av pasienten i et høyteknologisk miljø
- Ved gjennomføring av anestesi sørge for smertefrihet, søvn, refleksdempning og

- muskelavslapning der det er nødvendig
- Opprettholdelse av frie luftveier og tilstrekkelig ventilasjon
- Opprettholdelse av adekvat sirkulasjon og vevsoksygenering
- Nitidig og systematisk klinisk observasjon, vurdering, handling og refleksjon
- Spesialiserte ferdigheter som må kunne utføres raskt, sikkert og effektivt, som for eksempel intubasjon og venepunksjon
- Bruk av avansert medisinsk utstyr

2.2 Pasientmålgruppe

Anestesisykepleieren retter sin virksomhet mot pasienter som innlegges til medisinsk/kirurgisk behandling eller som er akutt og/eller kritisk syke i eller utenfor sykehus. Fellestrekk ved pasientene er at de flyttes fra sitt kjente miljø og inn i sykehusavdelinger som er preget av høyteknologisk utstyr, mange personalgrupper med klart definerte oppgaver og høy effektivitet.

Pasientmålgruppen omfatter mennesker i alle aldersgrupper som

- innlegges til et planlagt inngrep eller undersøkelse
- utsettes for skade/ulykke
- rammes av akutt sykdom
- får en akutt forverring av langvarig sykdomstilstand
- er i en tilstand hvor de vitale funksjoner er truet eller sviktende
- på bakgrunn av sykdomsopplevelsen kommer i fysisk, psykisk, sosial og/eller eksistensiell krisetilstand
- er i en akutt eller kronisk smertetilstand

2.3 Arbeidssteder

Det er først og fremst i sykehus anestesisykepleieren har sitt arbeidsområde, men yrket har stor spennvidde. På sykehus arbeider anestesisykepleieren i anesthesi-, operasjons- og postoperative avdelinger, i akuttmottak, undersøkelses- og behandlingsrom og i røntgenavdelinger. Anestesisykepleieren har en sentral plass i prehospitalt arbeid, ved utrykninger og ved transport av akutt og/eller kritisk syke pasienter. Andre aktuelle arbeidsområder er innenfor ulike former for internasjonalt hjelpearbeid.

Anestesisykepleieren arbeider både selvstendig og i nært samarbeid med andre grupper helsearbeidere og faggrupper, spesielt med anestesileger, kirurger og operasjons-sykepleiere. Anestesisykepleieren underviser og veileder annet helsepersonell som arbeider med akutt og/eller kritisk syke pasienter i ulike faser av behandlingen, både i og utenfor sykehuset.

3 MÅL FOR UTDANNINGEN

Hensikten med videreutdanning i anesthesisykepleie er å utdanne velkvalifiserte yrkesutøvere som kan utøve anesthesisykepleie til pasienter som skal opereres, har fått en skade, er rammet av akutt og/eller kritisk sykdom eller har fått en forverring av langvarig sykdom. Utøvelsen skal være i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse og fagets kunnskaper og verdier.

Høgskolen skal:

- a) Legge til rette for at studentene kan tilegne seg kunnskaper og ferdigheter og utvikle holdninger som sikrer yrkeskompetanse i samsvar med pasientenes og samfunnets krav til anesthesisykepleie
- b) Stimulere studentene til ansvarsfull og reflektert yrkesutøvelse
- c) Legge til rette for at studentene kan ta ansvar for egen læring
- d) Drive utviklings- og forskningsarbeid knyttet til fag, undervisning og yrkesutøvelse i anesthesisykepleie
- e) Være nasjonalt og internasjonalt faglig oppdatert og framtidsrettet innenfor fagområdet
- f) Ha et formalisert samarbeid med praksisfeltet og samarbeide med tilgrensende utdanninger og fagområder
- g) Fremme studentenes evne til samarbeid med andre yrkesgrupper

Studenten skal etter endt utdanning:

- a) Utøve anesthesisykepleie med respekt for pasientens og pårørendes integritet, ressurser og opplevelser av å være akutt og/eller kritisk syk og gjennomgå undersøkelser og behandling
- b) Mestre gjennomføringen av generell anestesi selvstendig på ellers funksjonsfriske pasienter, og i samarbeid med anestesilege gi anestesi til pasienter med mer komplekse sykdomstilstander
- c) Mestre overvåking og administrering/vedlikehold av sedasjon og regional anestesi
- d) Identifisere, gjennomføre og evaluere pasienters behov for individuell og helhetlig sykepleiepre-, per- og postoperativt samt forebygge komplikasjoner og ivareta pasientens sikkerhet
- e) Bedømme situasjoner selvstendig, prioritere og handle raskt og forsvarlig slik at akutt og/eller kritisk sykes livsviktige funksjoner opprettholdes/gjenopprettes
- f) Mestre bruk og kontroll av medisinsk-teknisk utstyr og ha et reflektert forhold til denne teknologiens muligheter og begrensninger
- g) Reflektere kritisk i valgsituasjoner og handle etisk og juridisk forsvarlig
- h) Støtte og yte omsorg til pårørende og fremme pasientens og pårørendes medbestemmelse
- i) Mestre samhandling med akutt og/eller kritisk syke pasienter og deres pårørende, og hjelpe dem til å bearbeide opplevelser og reaksjoner på sykdom og død
- j) Gi situasjonstilpasset undervisning, veiledning og informasjon til pasienter, pårørende, studenter og andre medarbeidere
- k) Anvende relevante kunnskaper i møte med pasienter og pårørende fra ulike kulturer
- l) Bearbeide egne reaksjoner i forbindelse med arbeidet, og bistå

- medarbeidere/kolleger med deres opplevelser og reaksjoner
- m) Dokumentere, evaluere og kvalitetssikre eget arbeid
 - n) Benytte relevant forskning og bidra til fagutvikling i yrkesutøvelsen
 - o) Ha ferdigheter i samhandling og teamarbeid på tvers av faggrupper og nivåer
 - p) Videreutvikle den personlige og faglige kompetansen som anestesisykepleier

4 INNHOLD

Videreutdanning i anestesisykepleie skal føre til at studentene etter endt studium skal kunne ivareta akutt og/eller kritisk syke pasienter i en kompleks, uforutsigbar og raskt skiftende hverdag. Utdanningen må derfor kontinuerlig tilpasses spesialisthelse-tjenestens behov for kompetanse i anestesisykepleie. Utøvelsen av anestesisykepleie krever et handlingsrepertoar hvor praktiske ferdigheter, problemanalyse- og håndtering og samhandlingsferdigheter inngår som viktige elementer. Dette læres best gjennom erfaring i praksis. Praksisstudier skal derfor omfatte minimum 50% og maksimum 60% av studiet.

Utdanningen er på 90 studiepoeng. Studiet er inndelt i 3 hovedemner og bygger på teoretiske og praktiske bidrag fra ulike fag og kunnskapstradisjoner. Disse skal integreres og samordnes slik at videreutdanningen framstår som en samlet helhet med en tydelig progresjon i studieforløpet. Den enkelte høgskole har ansvar for organisering av studiet. Det skal utarbeides en fagplan der det framgår hvordan teoretiske og praktiske studier samordnes. Med tanke på å videreutvikle evne og vilje til samarbeid bør enkelte deler av studiet gjennomføres som fellestiltak med andre videreutdanninger.

Fire av videreutdanningene i sykepleie: anestesi-, operasjons-, intensiv- og barnesykepleie har et felles innhold på 15 studiepoeng. Hensikten med felles innhold i rammeplanene er at det skal bidra til at studentene får en felles referanseramme som spesialsykepleier. Emner som er felles for disse fire, er merket med en stjerne * i oversikten over hoved- og delemner.

Anestesi-, intensiv- og barnesykepleie har i tillegg delemner felles i hovedemne 2: "Medisinske og naturvitenskapelige fag". Disse er i oversikten merket med to stjerner **.

Oversikt over hovedemner, delemner og studiepoengsfordeling i videreutdanning i anestesisykepleie.

90 studiepoeng

Hovedemne 1 - Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner*

15 studiepoeng

- 1A Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom*
- 1B Kompetanse- og fagutvikling*

1C Etikk*

1D Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø*

Hovedemne 2 - Medisinske og naturvitenskapelige emner

39 studiepoeng

2A Fysiologi og patofysiologi**

2B Farmakologi**

2C Mikrobiologi**

2D Medisinsk utstyr**

2E Intensivmedisin og kirurgi

2F Anestesiologi

Hovedemne 3 - Anestesisykepleie som fag og yrkesutøvelse

36 studiepoeng

3A Den akutt og/eller kritisk syke pasient og pasienter som skal ha anestesi

3B Anestesisykepleie, ansvar og kompetanseområde

**4.1 Hovedemne 1 Sykepleiefaglig fordypning og samfunns-
vitenskapelige emner***

15 studiepoeng

Studenten skal øke sin kunnskap og forståelse for reaksjoner og mestringsstrategier hos pasienter, pårørende og personalet ved akutt og/eller kritisk sykdom og ved undersøkelse, behandling og død. Det skal legges vekt på å forstå fenomenene i et flerkulturelt perspektiv. Studenten skal videreutvikle sin selvforståelse og forbedre evnen til å mestre samhandling med mennesker som er alvorlig syke og døende.

Studenten skal videreutvikle sin forståelse for sykepleiens teori- og verdigrunnlag og hvordan det danner basis for utviklingen av spesialsykepleien. Det skal legges vekt på hvordan spesialsykepleieren handler i skjæringspunktet mellom medisinsk rasjonalitet og omsorgsrasjonalitet.

Studenten skal tilegne seg kunnskaper om forskning og fagutvikling i spesialsykepleie. Ulike metoder for kunnskapstilegnelse og systematisk fagutvikling skal vektlegges. Videre skal studenten lære seg å finne fram til forskning som er relevant for framtidig yrkesutøvelse, og kritisk vurdere og anvende denne i egen praksis.

Pasientmålgruppens sårbarhet og sammensatte behov for medisinske- og sykepleiefaglige tjenester krever høy etisk standard og omsorgsfull, systematisk og velbegrunnet praksis. Studentene må videreutvikle evnen til faglig og etisk argumentasjon for å sikre pasienters og pårørendes interesser i et høyteknologisk miljø og i et tverrfaglig samarbeid mellom mange yrkesgrupper.

Etiske dilemmaer knyttet til alvorlig sykdom og død skal spesielt vektlegges.

Studenten skal utvikle et bevisst forhold til hvordan organisatoriske, økonomiske og juridiske rammer påvirker sykepleie- og spesialisthelsetjenesten, og kunne se dette i sammenheng med ansvaret for å utøve spesialsykepleie, lede eget fag og arbeide i team. Videre skal studenten tilegne seg kunnskaper om spesialavdelingenes arbeidsmiljø og hvordan arbeidsmiljøbelastninger kan forebygges og reduseres.

Delemne 1A - Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom*

Sentrale tema:

- Fysiske, psykiske, sosiale, kulturelle og eksistensielle aspekter ved å være akutt og/eller kritisk syk
- Pasient og pårørendes opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom og død
- Mestring og mestringsstrategier ved akutt og/eller kritisk sykdom og død
- Kommunikasjon og samhandling med pasienter og pårørende i alvorlig kritiske situasjoner

Delemne 1B - Kompetanse- og fagutvikling *

Sentrale tema:

- Ulike vitenskapssyn og metoder for forskning og fagutvikling
- Sykepleieteori og erfaringskunnskap knyttet til akutt og/eller kritisk syke pasienter
- Anvendelse av forskningsresultater i klinisk praksis

Delemne 1C - Etikk *

Sentrale tema:

- Etikk og den medisinsk-teknologiske utvikling
- Ethiske dilemma relatert til pasientmålgruppe
- Etisk refleksjon og beslutningsprosesser

Delemne 1D - Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø*

Sentrale tema:

- Politiske prioriteringer og økonomiske og juridiske rammer for spesialisthelsetjenesten
- Ledelse, organisering og utforming av spesialavdelinger
- Arbeidsmiljø
- Pasientrettigheter og pasientsikkerhet
- Kvalitetssikring og internkontroll
- Dokumentasjon og informasjonsteknologi
- Teamarbeid, konfliktforebygging og -løsning

4.2 Hovedemne 2 Medisinske og naturvitenskapelige emner

39 studiepoeng

Delemne 2A – 2D omfatter 15 studiepoeng

Studenten skal i dette hovedemnet tilegne seg kunnskaper og ferdigheter som ligger til grunn for utførelse av anesthesiologisk arbeid og anestesisykepleie knyttet til dette.

Studenten skal utdype sine kunnskaper i hvordan organer og organsystemer fungerer i forhold til hverandre og hvordan patofysiologiske prosesser og medisinske sykdomstilstander starter og utvikles. Aldersdimensjonen skal vektlegges. Kunnskapene skal danne grunnlaget for å observere, vurdere og forstå symptomer og funn hos aktuelle pasientgrupper.

Studenten skal videre tilegne seg utdypende kunnskaper om virkning og bivirkning av medikamenter. Studenten skal forstå farmakodynamiske og farmakokinetiske prinsipper. Emnet skal bidra til at studenten kan håndtere og administrere medikamenter og ta ansvar for pasientens sikkerhet basert på farmakologiske kunnskaper.

Studenten må sette seg inn i funksjon, kontroll og vedlikehold av medisinsk utstyr slik at studenten bruker utstyret på en sikker og forsvarlig måte.

Anesthesiologisk arbeid omfatter generell og regional anestesi og observasjoner av pasienter under f.eks. kontrollert sedasjon. Studenten må derfor utvikle kunnskaper om ulike kirurgiske undersøkelser og inngrep, og hvordan dette influerer på anestesisykepleierens ansvars- og arbeidsoppgaver. Studenten skal tilegne seg grundige kunnskaper om hvordan ulike anestesimetoder, anestesimidler og anesthesiapparater virker og benyttes. Hun/han må kunne vurdere sammenhengen mellom sykdom/skade og valg av anestesimidler og metoder. Videre skal kunnskapene i hovedemnet danne grunnlag for å kunne vurdere faren for komplikasjoner, ta selvstendige beslutninger i akutte situasjoner og iverksette forebyggende og behandlende tiltak.

Delemne 2A - Fysiologi og patofysiologi**

Sentrale tema:

- Nevrofysiologi
- Fysiologi ved stress og smerte
- Væske-, elektrolytt-, osmolaritet og syre/baseregulering og -forstyrrelser
- Blodet og blodets bestanddeler
- Ventilasjons- og sirkulasjonsregulering og -forstyrrelser
- Immunologi

Delemne 2B - Farmakologi**

Sentral tema:

- Farmakokinetikk og -dynamikk
- Medikamentadministrering inkl. medikamentregning
- Interaksjon og bivirkninger
- Aktuelle medikamenter i intensivmedisin

Delemne 2C - Mikrobiologi**

Sentrale tema:

- Mikroorganismer
- Resistensutvikling og antibiotikabehandling

Delemne 2D - Medisinsk utstyr**

Sentrale tema:

- Medisinske gasser og gassteknisk utstyr
- Elektrisitetstære og elektromedisinsk utstyr
- Melderutiner og ansvarsforhold
- Aktuelt medisinsk utstyr, funksjon, vedlikehold og kontroll

Delemne 2E - Intensivmedisin og kirurgi

Sentrale tema:

- Kirurgiske inngrep og undersøkelser innen ulike spesialiteter
- Infusjon- og transfusjonslære
- Traumatologi
- Sirkulasjonsstans/avansert hjerte-lungeredning
- Ulike typer sjokk
- ARDS (Adult Respiratory Distress Syndrom)
- Multiorgansvikt
- Aktuelle cardiologiske emner

Delemne 2F - Anestesiologi

Sentrale tema:

- Preanestetisk vurdering
- Ulike anestesiteknikker og former
- Anestetica
- Anestesiologi relatert til spesielle pasientgrupper og ved ulike typer inngrep
- Den ikke fastende pasient
- Teknikk for og utstyr til å opprettholde frie luftveier
- Komplikasjoner ved anestesi
- Anestesi til ulike aldersgrupper

- Prehospital vurdering og behandling
- Smertebehandling

4.3 Hovedemne 3 - Anestesisykepleie som fag og yrkesutøvelse

36 studiepoeng

Hensikten med hovedemnet er at studenten skal tilegne seg kunnskaper og ferdigheter og utvikle holdninger som sikrer yrkeskompetanse i anestesisykepleie. Emnet skal sammen med hovedemne 1 og 2 være grunnlaget for at studenten forsvarlig kan utføre anesthesiologisk arbeid og spesialsykepleie knyttet til dette.

Pasienten og pårørende er i en situasjon som ofte er preget av angst og usikkerhet. Studenten skal derfor gjennom dybdekunnskap og handlingskompetanse i teori og praksis kunne iverksette relevante handlinger og ivareta pasienten og pårørendes behov for trygghet og omsorg, både i og utenfor sykehus. Videre skal studenten utvikle evnen til å observere, vurdere og handle velbegrunnet og i prioritert rekkefølge i forhold til målgruppen. Emnet skal bidra til at kunnskap, ferdigheter og holdninger integreres i behandlende, lindrende og forebyggende tiltak.

Studenten skal videreutvikle forståelse for pasientgruppens spesielle situasjon og omgivelser ved at pasientens opplevelser i den aktuelle situasjonen ut fra alder, kultur, omgivelser og metoder blir belyst. Studenten skal ta hensyn til og utgangspunkt i pasientens reaksjoner og opplevelser samtidig som hun/han gjennomfører anestesi og overvåker pasienten på en forsvarlig og sikker måte. Kunnskaper om hvordan man kan redusere stress og lindre lidelse, smerter og ubehag skal vektlegges.

Moderne anestesi krever i stor grad bruk av avansert medisinsk utstyr i behandling og overvåkning. Studenten skal derfor utvikle kunnskaper som sikrer at slikt utstyr anvendes på en forsvarlig måte og som tar hensyn til pasientens fysiske og psykiske reaksjoner knyttet til bruken av utstyret.

Studenten skal utvikle kunnskaper om relevant forskning og fagutvikling knyttet til anestesisykepleierens funksjonsområder og ved dette forstå betydningen av fagutvikling innenfor eget område. Emnet skal bidra til at studenten skal kunne dokumentere, kvalitetsutvikle og kvalitetssikre eget fagområde.

Delemne 3A - Den akutt og/eller kritisk syke pasient og pasienter som skal ha anestesi

Sentral tema:

- Ulike pasientgrupper i alle aldre
- Pasienters opplevelser, reaksjoner og behov i forhold til å få anestesi
- Omsorg for den våkne operasjonspasient
- Pasienter med spesielle angsttilstander (pasienter som f.eks. har opplevd tortur)

- Informasjon, undervisning og veiledning til pasienter, pårørende og annet helsepersonell

Delemne 3B - Anestesisykepleie, ansvar og kompetanseområde

Sentrale tema:

- Anestesisykepleie i et historisk perspektiv
- Funksjon og kompetanseområder
- Forberedelse av ulike pasientgrupper til anestesi
- Mottagelse av pasient i operasjonsavdelingen
- Innledning, vedlikehold og avslutning av generell anestesi
- Hygiene og infeksjonsforebyggende tiltak
- Forebygging av postoperative smerter
- Metoder og hjelp til mestring av stress, krise og ubehag
- Smertebehandling og smertelindring
- Postoperativ overvåkning og sykepleie
- Forebygging av pre-, per- og postanestetiske komplikasjoner
- Forberedelse og oppfølging av dagkirurgiske pasienter
- Bruk av medisinsk utstyr knyttet til anestesi, kontroll og rengjøring
- Anestesisykepleierens oppgave prehospitalt, ved katastrofeberedskap og i forhold til akutfunksjon i sykehus
- Forskning, fagutvikling og vedlikehold av anestesisykepleierens kompetanse

5 ARBEIDSFORMER

5.1 Generelt om arbeidsformer

Utdanningen skal føre fram til kompetanse innen faget slik at anestesisykepleieren kan utføre sitt arbeid i samsvar med helselovgivningens krav til yrkesutøvelse og faglig forsvarlighet og sykepleierens yrkesetiske normer.

Det må legges vekt på integrasjon mellom teoretisk og praktisk kunnskap. Høgskolen må ta i bruk pedagogiske metoder som stimulerer studenten til egenaktivitet, selvstendighet og kritisk tenkning. Kompetansen studenten skal utvikle, kan ikke læres isolert fra praksis. Utøvelse av faglig forsvarlig anestesisykepleie må læres i direkte samhandling med pasienter. Bare slik kan studenten få erfaringer og utfordringer som er komplekse nok til at læringsmålene kan nås. Læring i praksisstudiet vil bl.a. skje i "mester- svenn relasjon", og ved at det blir knyttet veiledning til yrkesutøvelse. For å utvikle yrkeskompetansen må det benyttes veiledningsmetoder som stimulerer studenten til refleksjon.

Studenten skal i løpet av studietiden utarbeide en fordypningsoppgave i et valgt tema relatert til yrkesutøvelse innen eget felt. Valg av tema skal godkjennes av høgskolen. Høgskolen skal tilby veiledning på fordypningsoppgaven.

Høgskolen skal i fagplanen beskrive og begrunne de ulike undervisnings- og arbeidsformene som nyttes.

5.2 Praksisstudier

Høgskolen har ansvar for å organisere og gjennomføre praksisstudiene i overensstemmelse med rammeplanens krav. Oppdragsgivers medansvar og arbeidsdelingen mellom høgskole og oppdragsgiver avklares i oppdragsavtalen¹.

Mål for praksisstudiene

Både teori- og praksisstudiene styres av utdanningens mål. Hensikten med praksisstudiene er at studenten utvikler nødvendig handlingskompetanse. Praksisstudiene skal gi grunnlag for å utøve forsvarlig praksis i anestesisykepleie. Mål for praksis presiseres i høgskolens fagplan.

Krav til organisering av praksis

Praksisstudiene skal tilrettelegges slik at studenten etter endt praksisperiode har:

- Fått erfaringer med og utviklet kompetanse i anestesisykepleie i forhold til alle hyppig forekommende sykdomstilstander, sentrale behandlingsformer og ulike pasientsituasjoner
- Praktisert og videreutviklet sine kunnskaper, ferdigheter og holdninger i direkte samhandling med pasienter under kyndig veiledning
- Tilegnet seg yrkesspesifikke kunnskaper, ferdigheter og holdninger i samarbeid med spesialsykepleiere og annet helsepersonell

Omfang og organisering

Praksisstudiene skal utgjøre minimum 50% og maksimum 60% av studietiden. 90% av praksistiden skal være i pasientsituasjoner. Den resterende delen av praksisstudiene kan foregå i øvelsesposter, ved ekskursjoner osv.

Praksisstudiene skal knyttes til avdelinger der det er anesthesiologisk virksomhet, og de må omfatte elektiv(planlagt)-, dagkirurgisk- og øyeblikkelig-hjelp behandling i og utenfor sykehus.

Praksisstudiene skal også omfatte de behandlingsområdene som er nevnt nedenfor, og det skal gjennomføres et tilstrekkelig antall anestesier til barn innenfor hvert av områdene. Praksistiden innen hvert av disse områdene skal utgjøre minimum 10% av den totale praksistiden, og den resterende delen kan benyttes til andre behandlingsområder og pasientgrupper tilpasset lokale forutsetninger.

¹ Oppdragsavtalen beskrives i kapittel 7

- Kar/thoraxkirurgi
- Gastrokirurgi
- Urologisk kirurgi
- Ortopedisk kirurgi
- Øre-, nese-, halskirurgi
- Obstetikk, gynekologisk kirurgi
- Postoperativ overvåking

Høgskolen har ansvar for at studenten får erfaringer fra alle sentrale fagområder, og en tilstrekkelig bredde på sine praksiserfaringer.

Praksisveiledning

Hver student skal ha en hovedansvarlig praksisveileder. Studenten har krav på individuell, kvalifisert veiledning og evaluering i praksistiden. En hovedansvarlig praksisveileder bør ikke ha ansvar for flere enn 8-10 studenter. Veiledning og evaluering skjer i forhold til rammeplanens, fagplanens og studentens egne mål.

Høgskolen har sammen med oppdragsgiver ansvar for at praksisveiledere har tilstrekkelig og relevant kompetanse og pedagogiske kvalifikasjoner i veiledning. Videre skal høgskolen sørge for at praksisstedet er informert om videreutdanningenes innhold og progresjon.

6 KRAV TIL UNDERVISNINGSPERSONALET

Høgskolen er iflg. lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler ansvarlig for at undervisningen er basert på det fremste innen forskning og erfaringskunnskap på det aktuelle fagfeltet. Det forutsetter at høgskolen benytter undervisningspersonale med formell og reell kompetanse fra de aktuelle fagområdene. Praksisveileder skal være kvalifisert spesialsykepleier med oppdatert kunnskap på det aktuelle felt, og med pedagogiske kvalifikasjoner i veiledning.

7 SAMARBEID MELLOM HØGSKOLE OG OPPDRAGSGIVER

I samsvar med reglement for betaling av oppdragsvirksomhet skal det inngås en avtale mellom høgskole og oppdragsgiver med bestemmelser om oppdragets varighet og hvilke rettigheter, plikter og ansvar partene har, herunder hvilke praksissteder som skal benyttes.

Høgskolen samarbeider med praksisfeltet om utvikling av fag- og undervisningsplaner og inngår avtaler med oppdragsgiver om antall studieplasser og fordeling av praksisplasser.

Det opprettes et samarbeidsorgan med representanter fra praksisfelt, studentgruppen

og høgskolen for utvikling av studiet og opptak av studenter.

FORSKRIFT TIL RAMMEPLAN FOR VIDEREUTDANNING I ANESTESISYKEPLEIE

Fastsatt av Utdannings- og forskningsdepartementet 1. desember 2005 med hjemmel i lov av 1. april 2005 nr. 15 om universiteter og høyskoler.

§ 1 Faglig innhold

Videreutdanning i anestesisykepleie skal bestå av følgende hoved- og delemner med angitte studiepoeng:

1. Sykepleiefaglig fordypning og samfunnsvitenskapelige emner	15 studiepoeng
1A: Opplevelser og reaksjoner på akutt og/eller kritisk sykdom	
1B: Kompetanse- og fagutvikling	
1C: Etikk	
1D: Rammefaktorer, organisering, ledelse og miljø	
2. Medisinske og naturvitenskapelige emner	39 studiepoeng
2A: Fysiologi og patofysiologi	
2B: Farmakologi	
2C: Mikrobiologi	
2D: Medisinsk utstyr	
2E: Intensivmedisin og kirurgi	
2F: Anestesiologi	
3. Anestesisykepleie som fag og yrkesutøvelse	36 studiepoeng
3A: Den akutt og/eller kritisk syke pasient og pasienter som skal ha anestesi	
3B: Anestesisykepleie, ansvar og kompetanseområde	
Totalt	90 studiepoeng

§ 2 Fastsetting av fagplan

Bestemmelser om det faglige innholdet i emnene utover det som følger av rammeplanen fastsettes av høgskolens styre og tas inn i en fagplan.

§ 3 Praksis og fordypningsoppgave

Av totalt 90 studiepoeng skal praksis utgjøre minst 45 og maksimum 54 studiepoeng, hvorav minst 90% skal være praksis med pasientsituasjoner.

Praksisstudiene skal knyttes til avdelinger med anestesilogisk virksomhet, og de må

omfatte elektiv(planlagt)-, dagkirurgisk- og øyeblikkelig-hjelp behandling i og utenfor sykehus. Praksisstudiene skal også omfatte de behandlingsområdene som er nevnt nedenfor, og det skal gjennomføres et tilstrekkelig antall anestesier til barn innenfor hvert av områdene. Praksistiden innen hvert av disse områdene skal utgjøre minimum 10% av den totale praksistiden, og den resterende delen kan benyttes til andre behandlingsområder og pasientgrupper tilpasset lokale forutsetninger.

Behandlingsområder:

Kar/thoraxkirurgi, gastrokirurgi, urologisk kirurgi, ortopedisk kirurgi, øre-, nese- halskirurgi, obstetikk og gynekologisk kirurgi samt postoperativ overvåking.

Praksisperiodenes form, antall, lengde og plassering i studieforløpet fastsettes av høgskolens styre og tas inn i fagplanen.

Praksisstudiene er obligatoriske. Fravær over 10 % medfører at praksis ikke er bestått.

Høgskolens styre utarbeider retningslinjer og er ansvarlig for tilrettelegging og gjennomføring av praksisstudiene.

Det skal utarbeides en fordypningsoppgave i et faglig relevant emne. Høgskolens styre fastsetter nærmere bestemmelser om fordypningsoppgaven.

§ 4 Interne vurderingsordninger

Høgskolens styre skal fastsetter vurderingsordninger, herunder hvilke krav som må være oppfylt før studenten kan gå opp til eksamen eller fortsette i studiet.

§ 5 Praksisvurdering

Høgskolens styre spesifiserer målene for den enkelte praksisperiode i fagplanen og utarbeider kriterier for vurdering av studentenes mestring.

Studenten har krav på vurdering underveis i praksisstudiene, og skal halvveis eller seinest 3 uker før avsluttet praksisperiode få skriftlig melding dersom det oppstår tvil om godkjenning. Meldingen skal angi hva studenten ikke mestrer, og hvilke krav som må oppfylles for å bestå praksisstudiene.

Dersom studenten i siste halvdel/de siste tre ukene av praksisperioden viser atferd som åpenbart gir grunnlag for ikke bestått, kan det gis slik vurdering selv om melding ikke er gitt etter andre ledd.

Høgskolens styre utformer prosedyrer som til enhver tid sikrer informasjon om vurderingen mellom praksisveileder, student og høgskole. Prosedyrene må sikre at studenten har mulighet til å legge fram merknader.

Studenten må ha bestått praksisstudiene for å kunne fortsette studiene og gå opp til eksamen. Høgskolens styre kan i særskilte tilfelle, for eksempel ved sykdom, gjøre unntak fra denne bestemmelsen. Ved ikke beståtte praksisstudier har studenten krav på å få tilrettelagt den aktuelle praksisperioden en gang til. Når det foreligger særskilte grunner, kan studenten søke styret for høgskolen om å få tilrettelagt en tredje praksisperiode.

§ 6 Eksamensbestemmelser

Eksamener organiseres og gjennomføres innenfor rammene av den eksamensforskrift med utfyllende regler som er fastsatt ved hver enkelt høgskole.

Det skal avlegges tre eksamener hvorav to individuelle eksamener. Kunnskap fra alle hovedemnene skal prøves, og eksamensformen må sikre at studenten dokumenterer tilstrekkelige kunnskaper på områder som innebærer delegert legeansvar.

Fordypningsoppgaven inngår som en eksamen.

§ 7 Vurderingsuttrykk

Høgskolens styre fastsetter vurderingsuttrykk innen de rammer som er gitt ved egen forskrift, jf. lovens § 3-9 (6). Ved vurdering av praksisstudiene skal benevnelsen bestått/ ikke bestått nyttles.

§ 8 Karakterutskrift

Det utstedes karakterutskrift til studenter som har bestått videreutdanningen. Av karakterutskriften skal det framgå hvilke eksamener som er avlagt med angivelse av omfang, resultat og når de er avlagt. Det skal videre framgå at studenten har bestått praksisstudier.

Tittel og karakter på fordypningsoppgaven skal også angis i karakterutskriften.

§ 9 Opptakskrav

Krav til opptak er offentlig godkjenning som sykepleier og minst to års relevant yrkespraksis etter godkjenning.

§ 10 Dispensasjon

Utdannings- og forskningsdepartementet kan i særskilte tilfelle gjøre unntak fra bestemmelsene i § 3 i denne forskriften.

§ 11 Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks.